

Поштовани,

Струковна удружења и организације цивилног друштва у Србији са великим интересовањем и опрезом прате припреме и прве кораке за промене Устава Републике Србије. Поучени ранијим искуством усвајања највишег правног акта 2006. године, када је изостала стручна и политичка и јавна расправа, очекујемо да се избегне затворени процес и све фазе припреме измена и усвајања измена Устава спроводе уз пуни политички, стручни и јавни дијалог. Овај дијалог мора укључити све кључне институције и организације, уз информисање и партиципацију грађана у том процесу, како преко њихових политичких представника, тако и преко организација цивилног друштва. Широм цивилног друштва и невладиног сектора одвијају се последњих месеци стручни скупови посвећени овом питању, те стога поздрављамо и позив Министарства правде у сарадњи са Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом организацијама цивилног друштва да учествују у консултативном процесу у вези са изменама Устава Републике Србије који се односи на правосуђе. Овим позивом дат је рок до 30. јуна 2017. године до кад организације цивилног друштва могу послати своје предлоге и сугестије, а у контексту нацрта текста „Правне анализе уставног оквира о правосуђу у Републици Србије објављеног на интернет презентацији Министарства правде и који садржи могућа решења за измену Устава. Циљ овог Позива је „обезбеђивање широког консултативног процеса поводом измена најзначајнијег правног документа у Републици Србији и укључивања свих заинтересованих актера у јавну дебату“, где прва фаза овог процеса обухвата „прикупљање предлога и сугестија.“

Подсећамо да је Акционим планом за Поглавље 23 утврђена динамика припрема за промену Устава која се односи на правосуђе: Усвајање предлога за промену устава у Народној скупштини планирано је за 3. квартал 2016, израда радног текста Устава и јавна расправа за 4. квартал 2016. године, у првом кварталу 2017. године планирано је упућивање предлога Устава на мишљење Венецијанској комисији, а усвајање новог Устава у 4. кварталу ове године. Очигледно је да је испуњење обавеза које је држава сама преузела Акционим планом немогуће остварити у планираном временском оквиру, те стога предлажемо да се задају нови рокови, који ће залазити у 2018. годину, како би расправа била суштинска.

Позив Министарства правде не сме да буде једини оквир за дијалог, нити сме да створи утисак широке јавне дебате, јер сам позив и „прикупљање примедби и сугестија“ јавну расправу не може да замени. Такође, велики број организација изражава подршку појединим решењима, па и решењу која вам достављамо у прилогу, те стога и њихов суд мора бити узет у обзир, без обзира на чињеницу да ли су послали конкретне предлоге у задатој форми до рока који је остављен.

Уједно, напомињемо да се поменути Акционим планом предвиђају измене Устава у делу који се односи на правосудје, али и у складу са примедбама које је Венецијанска комисија упутила 2007. године. Те измене су далеко шире од дела који се односи на независност правосудја, тако да очекујемо иницирање широке расправу и о осталим питањима.

Због свега наведеног, очекујемо да Влада Републике Србије, Министарство правде, као и Народна скупштина Републике Србије формирају ширу радну групу у коју ће се укључити представници свих кључних актера, академске заједнице, невладиних организација, струковних удружења, политичких странака која ће заједнички припремити и спровести јавну расправу. Уверени смо да је за утемељење владавине права и уставне културе у Србији потребно да грађани разумеју предстојећу измену Устава и да сагледају њен значај.

У Београду, 30. јуна 2017. године.

Комитет правника за људска права
Милан Антонијевић, директор

Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца
др Горан Илић, председник

Београдски центар за људска права
др Весна Петровић, извршни директор

